

Одеський національний медичний університет
Факультет: міжнародний
Кафедра філософії та біоетики

Силабус курсу
ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ

Обсяг	2 кредити (60 годин)
Семестр, рік навчання	III семестр, 2-й р.н.
Дні, час, місце	Час і місце (номер лекційного залу, аудиторії) проведення навчальної дисципліни визначається відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладач (і)	Чуйкова Олена Володимирівна; к.філос. н.; доцент; доц. кафедри.
Контактний телефон	доц. Чуйкова О.В.: +380675723975.
E-mail	доц. Чуйкова О.В.: mallena0707@ukr.net
Робоче місце	викладацька.
Консультації	Очні: згідно розкладу консультацій. Онлайн: за індивідуальною домовленістю (MS Teams, Zoom, Telegram, Skype, etc.)

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися дистанційно (тел., e-mail) та очно (на робочому місці викладача).

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни: моральні проблеми, що постають із сучасної лікарської практики медичних працівників.

Пререквізити курсу: вивчення курсу «Етичні проблеми в медицині» предметно пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних дисциплін I курсу: «Філософія», «Основи біоетики та біобезпеки», «Соціологія та медична соціологія» тощо.

Постреквізити курсу: курс «Етичні проблеми в медицині» закладає підґрунтя для вивчення таких дисциплін як «Деонтологія в медицині», «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини», «Медичне право України» та ін.

Метою курсу є розширення етичного кругозору та формування культури етичного мислення студента-стоматолога.

Завдання курсу:

- ♦ навчити активно використовувати знання теоретичних та практичних принципів, методів та основних понять медичної етики;
- ♦ розвинути здатності до аналізу етичних проблем у медичній практиці та навички застосування відповідних норм та принципів для їх розв'язання;

- ♦ розвинути вміння відповідного використання міжнародних та вітчизняних нормативних документів, законодавчих актів з медичної етики для аналізу та вирішення етико-правових проблем, що виникають у практичній діяльності стоматолога;

- ♦ навчити застосовувати принципи медичної етики при проведенні наукових досліджень;

- ♦ закласти передумови здійснення професійної діяльності відповідно до цінностей та принципів медичної етики.

- ♦ ознайомити з основними документами, що регламентують діяльність медичних закладів та закладів освіти («Основи законодавства України про охорону здоров'я», Законом України «Про освіту», Етичним Кодексом українського лікаря, Етичний Кодекс стоматолога України та ін.);

Очікувані результати:

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- базовий тезаурус курсу «Етичні проблеми медицини» та його перетин з іншими етичними дисциплінами;

- історію, соціокультурні та філософські передумови виникнення медичної етики;

- зміст основних міжнародних та вітчизняних нормативних документів у галузі медичної етики («Основи законодавства України про охорону здоров'я», Етичний Кодекс українського лікаря, Етичний Кодекс стоматолога України);

- типологію моральних та етико-правових проблем в медицині та принципи їх вирішення.

Студенти повинні *розуміти*:

- особливості застосування принципів медичної етики у професійній діяльності лікаря-стоматолога;

- необхідність етичного підґрунтя для формування професіоналізму у медичній сфері;

- пріоритет загальнолюдських цінностей в науково-практичній діяльності лікаря-стоматолога.

Студенти повинні *вміти*:

- ✓ використовувати у діяльності тезаурус курсу «Етичні проблеми в медицині»;

- ✓ будувати професійну діяльність відповідно до цінностей та принципів медичної етики, задіюючи здобуті навички і знання на всіх рівнях фахової діяльності лікаря-стоматолога;

- ✓ належним чином застосовувати міжнародні та вітчизняні нормативні документи і законодавчі акти з питань медичної етики в галузі стоматології («Основи законодавства України про охорону здоров'я», Етичний Кодекс українського лікаря, Етичний Кодекс стоматолога України).

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (10 год.) та семінарських (10 год.), організації самостійної роботи студентів (40 год.).

Під час викладання дисципліни будуть використовуватися такі методи навчання: лекції, бесіди, пояснення, наочні, практичні (моделювання «кейсів»); індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні; пояснювально-ілюстративні та проблемного викладу, «мікрофон», «мозковий штурм».

Консультації (колективні чи індивідуальні) проводяться за розкладом консультацій.

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1: Особливості сучасної медичної етики. Історія виникнення, соціокультурні, філософські, наукові засади медичної етики. Зміст та основні поняття медичної етики.

Тема 2: Основні етичні принципи та моделі взаємовідносин «лікар-стоматолог та пацієнт». Гуманізм як моральна основа культури лікування. Інформована згода (історія виникнення, форми, законодавча база).

Тема 3: Медична етика, її основні теоретичні та прикладні аспекти у сучасному суспільстві. Етичний кодекс українського лікаря та стоматолога.

Тема 4: Особливості застосування медичних принципів та правил в різних галузях медичної практики.

Тема 5: Медична етика та наукові дослідження.

Перелік рекомендованої літератури.

1. Деонтологія та етика в клінічній практиці : навчальний посібник. Ч. 2 / С. І.Треумова, Є. Є. Петров, Ю. Г. Бурмак, Т.А. Трибрат ; МОЗ України, УМСА, Кафедра пропедевтики внутрішньої медицини з доглядом за хворими, загальної практики (сімейної медицини). – Полтава : Техсервіс, 2017. – 375 с.

2. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. Основи біоетики та біобезпеки: Підручник. - К.: Здоров'я, 2013. – 456 с.

3. Запорожан В. М. Етюди про моральність. Нооетичний аспект: науково-популярна література / В.М. Запорожан. - Одеса: Одес. ун-т, 2015. - 159 с.

4. Запорожан В. Н. Между добром и злом: нравственное самоопределение человека: монография / В. Н. Запорожан, И. А. Донникова, В. Б. Ханжи. — Одесса: ОНМедУ, 2020. — 264 с.

5. Назар П.С., Віленський Ю.П. Основи медичної етики / П.С. Назар, Ю.П. Віленський. -. К.: Здоров'я, 2012 – 341 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка з дисципліни складається з поточної успішності (середнє арифметичне всіх оцінок студента);

Поточний контроль. Оцінювання успішності вивчення кожної теми дисципліни виконується за традиційною 4-х бальною шкалою.

На семінарських заняттях застосовуються різноманітні види **об'єктивного контролю** підготовки студентів: фіксовані виступи, складання та

виклад тез, повідомлень, написання есе, аналіз та розв'язання етичних дилем, участь у дискусіях, а також тести та експрес-опитування.

На останньому семінарському занятті викладач оголошує студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є).

Оцінювання самостійної роботи студентів (СРС). Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час тестування. *Оцінка за індивідуальну СРС* прирівнюється до звичайної поточної оцінки та виставляється за відповідну тему.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

- Відпрацювання пропусків відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, довідка від лікаря) згідно кафедрального розкладу відпрацювань.

- Студент має право *впродовж* семестру на перескладання поточних незадовільних оцінок тільки з метою досягнення середнього балу 3,00.

- Поточні незадовільні оцінки перескладаються студентом своєму викладачеві в індивідуальному порядку.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ✓ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ✓ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- ✓ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

Мобільні пристрої на заняттях дозволяється використовувати лише під час он-лайн занять (у разі введення дистанційної форми навчання) або у якості джерела учбової інформації (з дозволу викладача) тощо.

Політика щодо відвідування та запізнь

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Наявність пропуску прирівнюється до академічної заборгованості та потребує відпрацювання. Запізнюватись на заняття забороняється.

Поведінка в аудиторії

- Студенти повинні дотримуватись норм моралі, як при взаємодії з викладачем, так і по відношенню до своїх колег.

- При вході викладача, на знак привітання, студенти повинні встати.
- Не допускаються сторонні розмови (в тому числі по мобільному телефону) або інший шум, що заважає проведенню занять.
- Ходити *по* та виходити з аудиторії під час заняття допускається лише з дозволу викладача.